

A MUNKA

XIX. évfolyam, 31. szám.

Ára 16 fillér

Sajtótarján, 1941 augusztus 2.

Egyenlő mértékkel.

Két fontos kérdést oldanak meg a közoktatás terén Hóman Bálint kultuszminiszter legújabb rendeletei. Az egyik a szórványmagyarság gyermekeinek népiskolai oktatását, a másik pedig a nemzetiségi anyanyelvű gyermekek iskoláztatását rendezi. Az alapvető két rendelet mindkét irányban egyenlő mértékkel mér és amikor egyfelől biztosítja a nemzetiségek nyelvhasználati jogát, másfelől gondoskodik a magyar lelkek védelméről és a magyarság megtartásáról. A két rendelet bizonyára osztatlan megnyugvást kelt a szentistváni birodalom mai területének minden nyelven beszélő lakosa körében.

A magyar szórványok kérdésének rendezetlen volta miatt számos magyar gyermek elveszett a magyarság szempontjából a több család felszívódott a körülötte élő nemzetiségekbe. A közoktatásügyi miniszter reformja most gátat vet ennek a folyamatnak, mert gondoskodik arról, hogy ott, ahol sűrűbbek a szórványok, internátusokat létesítsenek és a nemzetiségi iskolák keretében magyar tagozatot állítsanak fel, ahol ez nem lehetséges, ott vándortanítók oktatassanak vagy pedig a szórványgyermekeket magyar környezetbe helyezve iskoláztassák. A rendelet tehát kiválóan alkalmas arra, hogy az elveszőben lévő szórványmagyarságot megmentse a magyarság részére.

A magyar nemzet jövője szempontjából felbecsülhetetlen jelentősége van Hóman miniszter rendeletének. Ha a szórványkérdés rendezését minden vonalon olyan talpraesetten s amellyel olyan mélyrehatóan oldják meg, mint ahogy a közoktatásügy terén a kultuszminiszter megoldotta, akkor nyugodtan nézünk a végeken és az elszórt népi szigetekben élő fajtestvéreink jövője elé, mert ezek minden körülmények között érzésben, gondolkodásban és lélekben egyaránt magyarok maradnak.

A kultuszminiszter másik rendelete tulajdonképpen annak a rendeletnek a végrehajtása, amelyet a Teleki-kormány a bécsi egyezményvel kapcsolatban ad ki s aminek a gyakorlati alkalmazására most az új iskolai év küszöbén kerül sor. Az új rendelet legfontosabb intézkedése az úgynevezett vegyes rendszer helyett a teljes anyanyelvi oktatást is bevezeti. A gyermekek oktatását a szülők lelkiismereti kérdésévé teszi a miniszter és gondoskodik arról, hogy a szülők a legteljesebb lelkiismereti szabadsággal intézzék gyermekeik iskoláztatását. A rendelet biztosítja a teljes befolyásmentességet, amilyen előírja, hogy maguknak a nemzetiségi szülőknek kell titkos szavazással eldönteniük, hogy milyen oktatási rendszert kívánnak, tehát, hogy csak a nemzetiségi anyanyelvben való oktatásnak részeskednek, vagy

A szociológia eredete.

A szociológia akkor keletkezett, amikor a virágzó kapitalizmus gazdasági rendszerének lendülete az európai népek régi rendi társadalmát kikezdte és az ipari osztálytársadalom zavaros mozgalmait indította el. Az európai népek társadalmi rendjének gyökerei is meglazultak. Az 1789–1848 között lezajlott forradalmak után a polgárság vette át a vezetést. Ugyanakkor a parasztság a liberális agrárreformok révén szabadult meg régi életrendjétől, a faluközösségtől és jobbágy-ságtól, de részben gyökereitől is elszakadt. Az ipar is megoldotta a régi köteleket. E változások, amelyek a liberális gondolatok hatására születtek, az eddig függő helyzetben, de biztosan élő nagy tömegeket kiragadták életrendjükből és futóhomokként dobálták ide-oda. E változások táplálták az óriási belső vándorlásokat, amelyek megtöltötték a nagyvárosokat és különösen a gyorsan burjánzó ipari területeket. A modern, gépeket alkalmazó nagyipar volt a mágnes, amely az atomizált embertömegeket új helyekre vonzotta. A táj képe gyökeresen megváltozott. A csendes falvakból és álmódzó kisvárosokból néhány év alatt zúfolt ipari vidékek lettek, műhelyekkel, gyártelepekkel, bányákkal és iparművekkel. Egész új társadalmi rétegek milliói számokba értek egy csapásra: különösen a munkásság. Új társadalmi rend, amelyet szilárdaságban a régihez hasonlíthatnánk, nem alakult ki ezekből a változásokból és erre nem is volt kilátás belátható időn belül. „A régi jó világ” rendisége, amelyben még klasszikus költőink is, mint valamilyen magától értetődő világban éltek, végleg eltűnt. A modern kapitalizmus mozgalmos világa, az osztályharcokban és társadalmi ellentétekben hánykolódó ipari társadalom lépett a helyére.

Ez a korszak az iparosodás, városiasodás és tömegözönlés mozgalmait mint valami hatalmas erő megnyilvánulását fogta fel, amely a nagy természeti folyamatok mintájára keresi meg saját útját és amelyet emberi akarat nem irányíthat, nem befolyásolhat. Valóban ezeket a folyamatokat senki sem akarta, vagy öntudatosan senki sem indította el. Mint a sors ragadta el a népeket és látszólag belső ereje sodorta őket tovább és tovább. A teljesen liberális gondolatok befolyása

alatt álló államok egyáltalában nem gondoltak arra, hogy politikai elhatározást állítsanak a gazdasági és társadalmi mozgalmakkal szembe, vagy csak törvényhozási intézkedésekkel mérsékeljék. Ezért volt olyan sürgős a kérdés, hogy lehetséges-e társadalmi eszményeket tudományos eszközökkel megismerni, vagy akár törvényeit kikutatni, — olyanformán, ahogy a természettudományok fel tudják fedezni a törvényeket, amelyek szerint lezajlanak a természeti folyamatok. Úgy látszott, hogy ez a megismerés a feltétele annak, hogy egyszer majd uralkodhassunk a hatalmas társadalmi fejlődésen.

Ebből a kérdésből keletkezett a XIX. század első felében a szociológia. Minden korai rendszer szenvedélyes érdeklődéssel foglalkozott korának társadalmi mozgalmával. Nem általában tanulmányozták a társadalmat, hanem korszakok szociális kérdéseivel foglalkoztak, amit Lorenz von Stein „a kor nagy témája”-nak nevez. Ez a kérdés foglalkoztatja őket: hogyan oldódik meg a társadalmi válság, amelybe az európai népek keveredtek. Lesz-e új rend a káoszból? Hogy erre a kérdésre feleletet találjanak, a szociológusok a modern osztályharcok mozgalmak játékába merülnek el. És kezdetül fogva az a remény fűti munkájukat, hogy egyszer a törvényszerű folyamatok megismerése után lehetséges lesz gyakorlatilag is irányítani őket. Franciaországban, ahol mindig eleven volt az érzelem való hit, először gondoltak arra, hogy a tudományos szociológia alapján nemcsak a észszerű politika, azaz gyakorlati társadalmi technika épül fel, ahogy az exakt természettudományok alapján kialakult a természet fölött való uralkodás technikája. De az akkori német szociológusokban is élt a meggyőződés, hogy tudományuk alkalmazható lesz majd a gyakorlatra, azaz a társadalmi viszonyok alakítására és vezetésére. A legjobbak egyike, Wilhelm Henrik Riehl társadalomtana alá ezt az alcímet írja: Konzervatív szociálpolitika alapvetése.

Látjuk tehát, a szociológia valóban gyakorlati ösztönzésekből született. Tiszta öntudattal szolgálta a politikai feladatokat. Jól tudta, hogy hivatása több, mint elméleti.

Innen indulnak ki a tévedések is,

Bug a cséplőgép.

A máskor csendes magyar vidék madárdalát ezekben a hetekben a cséplőgép mormogó, sokszor haragosnak tetsző bugása zavarja meg. A legnagyobb testi megerőltetést követelő aratás után kissé megcsillapodik a földmivelő nép munkája, bár még a behordás és cséplés is olyan teljesítmény, ami ugyancsak próbára teszi a férfit.

Az élet betakarításának módja, a mi népünk a hordást és a cséplést, amelynek szintén csaknem hagyományos szertartásai vannak. Nem szabályozza írott törvény, hogy miképpen kell a kénv feldobni a kocsira, hiába is követelnék meg, hogy milyen szabályok alapján kell a kénvből asztagot, a kicséplést szalmából pedig kizárt rakni, mert ahhoz nem parancs, hanem nagy-nagy gyakorlat és különleges tehetség kell, hogy a szélnek, esőnek és egyéb romboló erőknek ellenálló alkotmányt csináljanak. Azt is hasztalan rendelnék el, hogy miképpen kell

kivánnák fenntartani a vegyes rendszert.

A rendelet olyan magas erkölcsi alapon áll, hogy azt Európa és a művelt világ bármelyik kultúrája, amelyben nemzetiségi la-

az oldott kénv beleereszteti a gép dob-jába, mert ez is olyan mozdulat, amit az ösztön és a gyakorlat szabályoz.

Ellenben pontosan előírja a kormány, hogy mit kell csinálnunk a kicséplés gabonával. Ebben a vonatkozásban hazafias kötelességünk pontosan végrehajtani a rendelkezéseknek nemcsak a betűjét, hanem a szellemét is, mert ettől függ a jövő aratásig a napi betevő falatunk. A multban ugyanis — amikor még bőségében voltunk mindennek és nem egyszer okozott gondot, hogy mit csináljunk a rengeteg vevőre nem találtó termékkel — elpazaroltuk. Olyan célra fordítottuk a drága búzát, ahol kárba veszett, azután pedig a legnagyobb szorultságban voltunk, amikor magunknak sem jutott kenyerre való.

Ezt akarja a kormány a jövőben megelőzni. Ez a magyarázata annak a szigorú intézkedésnek, ami a cséplőgép bugásától most elválaszthatatlan.

kosság is él, követendő példaként állíthatja maga elé. Magyarország újból megmutatta a világnak, hogy kulturhivatása magaslatán áll s ez-uttal ismét olyasvalamit alkotott, amivel megelőzte Európát vala-

amelyekbe keveredett. Ha szociológiai megismerés alapján akarunk rendezni, alakítani, vezetni, akkor nyíltan meg kell mondanunk, ki legyen az alanya a rend-nek, alakításnak és vezetésnek; mert ma-gának a tudománynak nincs sem hatalma, sem hatása politikai feladatokra. Lorenz von Stein körülbelül az egyetlen, aki a kérdést reálisan oldotta meg. A porosz királyságra hivatkozik, amelyet „szociális királysággá” akar fejleszteni, hogy így visszaállítsa a társadalmi békét, különösen a munkásságot békítse ki a vállalkozók-kal; ezzel a modern szociálpolitika utt-örje lesz. A többiek azonban ez a kér-dés utópiára, vagy még rosszabbra csújtja. Auguste Comte a jövő társadalmának képét gazdag fantáziával rajzolja, amely-ben elméleti szociológusokból és gyakor-lati szervezőkből álló világi kléruszerű réteg vezeti a társadalmat és oldja meg tudományos módszerekkel az összes tár-sadalmi problémákat; természetesen ez nyers utópia. Még rosszabbak a szocio-lógiai marxista irányai. A munkástöme-gek társadalmi hiányait propagandára használják fel, a munkásságot osztály-harcba hajszolják és abba a csalóka álomba ringatják, hogy az osztályharcos proletáriátus feladata lesz a szociológia tudományos nézeteinek forradalmi meg-valósítása.

A szociológia eredetét ismertettem, hogy bebizonyítsam, mennyire tudat-osan kapcsolódott ez a tudomány kez-dettől fogva a jelenkorhoz és gyakorlati, politikai feladataihoz. Ha összehasonlít-juk a szociológia mai helyzetét a száz év előttivel, azt látjuk, hogy ma a népe-ket az ipari osztálytársadalom kemény kéregrendszere fogja körül és láncolja meg. Régi rendjük a XIX. század társ-adalmi mozgalmában és vizályaiban vis-szaállíthatatlanul összetört. Ma az a feladatunk, hogy az egymással szemben szor-vezett külön érdekeket visszavezessük a népi egységbe és új társadalmi rendet építsenek fel, amelyben a külön érdekek értelmesen tagozódnak. Ezekre a kérdé-sekre kell felelnünk: a jövő rend épü-lésében mekkora értéke lesz az egyes társadalmi csoportoknak? Mekkora je-lentősége lesz ebben az épületben a pa-rasztságnak, kézműiparnak, hivatalnokok-nak? Mekkora helyet kap az ipar és mekkorát a kereskedelem? A népi élet mezőgazdasági alapja elég erős, vagy annyira meggyengült az iparosodás és városiasodás folyamán, hogy újra meg kell erősíteni? Hol kell a társadalmi rendben tátonóg szakadékokat kitölteni, feszültségeket áthidalni?

Mindezen kérdéseket majd a szoci-ológus kapja. A gyakorlati társadalom-ala-kítás természetesen már nem a szocioló-gia feladata, ez már nem tudomány, ha-nem politikai cselekedet. De a szocioló-giának kell eszközeivel a társadalmi élet erőinek játékát igen alaposan átkutatni, állandó figyelemmel kell követni e folyé-kony anyagnak minden változását, hogy a politikai cselekvés tervszerű legyen és ne döntsön hibásan. Az értelmes, spo-ciálisan igazságos, modern nemzet élet-szükségleteinek megfelelő népi rend felépítése nem lehet egyetlen elhatározás, hanem hosszulejáratu munka, amely az egyes törvényalkotások és kormányzati intézkedések hosszú sorából áll. Minden ilyen intézkedéshez egy csomó szocioló-giai ismeret kell. Általuk lesz a szocioló-gia gyakorlatilag felelős ítéletképzés, noha saját kutatómunkája közben tendenciát-lan, tisztán elméleti problémamunka ma-rad. Kettős meghatározása lesz, mint min-den a jelen és az élet számára dolgozó tudománynak: független ismeretszerző és ugyanakkor felelős szolgálat a népi és államnak.

(—dny.)

mennyi népét s amit ha Trianon örökösei is magukévé tennének, ma-gyar gyermekek tízezrei épp oly szabadon élhetnének népi kultu-rájuknak, mint a Magyarországon élő idegen anyanyelvű gyermekek.

Az Egyesült Államok politikája.

Azok a sikerek, melyeket a német hadsereg és a vele harcoló baráti seregek a szovjetországi frontszakaszon, de Anglia előtt, hogy ennek az új szövetséges-társnak ereje sem tudja elődázni azt a csapást, mely az angol világbirodalmat Németország részéről, ha most még nem is tudni mikor, de biztosan eléri. Még folyik a harc a kétezer kilométeres szovjetországi frontszakaszon, de Anglia már levonta a következtetést és megkezdte a rohamot intéz az Egyesült Államok ellen, hogy a háborúba mielőbb belépjen. Az Egyesült Államok vezető politikusok nem tagadják meg a segítséget, de a tényleges hadbalépéstől húzódnak, mert ismerik saját hadseregük felkészületlenségét, amely a jelen pillanatban a keretek kibővítésénél és a felszerelésénél tart. A seregküldés helyett azonban gazdasági téren az Egyesült Államok kormánya segíteni igyekszik a bajbajutott angolszász rokonokon, még pedig olyképpen, hogy lezárni igyekezik az új világrendért harcolók előtt a gazdasági tereket. Az Egyesült Államok és Anglia most fekete listákat készítenek a világ kereskedő cégeiről, melyekről tudják, vagy feltételezik, hogy összeköttetésben állnak Németországgal, vagy bármely vele harcoló hatalommal. A fekete listára vett cégeket igyekeznek megfosztani az árubeszerzéstől, vagy hajótértől, nehogy áruikat Németországba juttathassák. Ezzel az intézkedéssel az Egyesült Államok kettős célt vél elérni. Segít Anglián, másrészt pedig ellenőrzést gyakorolva egyes világ-területek termelése és az áruk forgalombá-

hozatala körül, a maga gazdasági jelentőségét igyekszik megsokszorozni, amit a kiváló üzleti érzékkel rendelkező yenkik azzal is tetézik, hogy az Anglia felé irányuló hadianyag szállítmányaik kiegyenlítése fejében átveszik az angoloktól fizetés gyanánt a világ különböző részeiben levő érdekeltségeiket, amivel azután tulajdonképpen Anglia gyengül és az Egyesült Államok erősödik a sokat hangzatosított Angliával való érdeklődés leple alatt, tehát az Egyesült Államokat legelső sorban saját érdekei irányítják.

Az Egyesült Államoknak azonban nemcsak az Atlanti Óceán felé kell tekinteni. A háromhatalmi egyezmény távolkeleti állama, a 105 millió lakosú Japán a Csendes Óceán déli részén igyekezik szívesen lépésről-lépésre kiharcolni azt az új rendet, amelyért szövetségei Európában küzdenek. Harcának jelentős állomásához érkezett el Japán, amikor az Indokínát veszélyeztető angolok előtt a francia kormánnyal megegyezett és átvette ennek az igen fontos és nyersanyagban bővelkedő francia gyarmatnak a védelmét. A várt hatás nem maradt el. Anglia és az Egyesült Államok felhőrdültek a politikai vereségen. Rendszabályokat léptettek életbe, lefoglalták hatalmi térségük alá tartozó térségeket a japán követeléseket és felbontották a kereskedelmi szerződéseket. Természetesen Japán részről hasonló intézkedések hoztak. Most találgatás folyik a másik oldalon, mi lesz Japán következő lépése. Ismét egy lépés előre Holand-India felé, ahol a Japán számára nélkülözhetetlen kőolaj tör elő a földből, vagy Indokína megszállása nem

Értesítés!

Van szerencsém az Igentisztelt nagyközönség szíves tudomására hozni, hogy a NEMZETI SZÁLLÓ összes helyiségeit átvettem és annak vezetését fővárosi gyakorlatom alapján minden tekintetben kifogástalanul látom el. A GRILLEN 2 ORÁIG TANGI POLGARI KONYHA. — MENÜ RENDSZER. — Jégben hűtött DREHER sörök. — Bőséges délimenü 2-20 P. — Két személyes délimenü 3 pengő. — AZ EBÉDEKET HÁZHÓZ IS SZÁLLÍTOM. Szíves támogatást kér tisztelettel:

Dorogi István
kávé és vendéglős.

Hírek és különfélek

Rózsák.

A szemet édesen gyönyörködött, friss köntösbe öltöztetett és virágosított bányatelep egyik kis kertje küldi e nyári folyamán bájos köszöntését rózsaszínű-piros és halvány korallszínű rózsák ké, pében íróasztalomra. Frisssek, harmatosak, hiszen a kerttől az íróasztalomig alig néhány pernyi utat tesznek csak meg és mégis minden ilyen csokornál megfigyeltem: mindig akad közöttük egy-két szál, amely szenvedőn hajtja le fejét a vázában, mint akit megviselt az út és most sehogy sem tud magához térni. Talán nem is a pár pernyi utat busítja el őket, hiszen mi, emberek, elképzelni sem tudtuk, mi lakik egy virág lelkében. O nem az utat viselte meg őket, hanem a búcsú, a válság a kerttől, a társaitól, talán ott hagytak valamit, vagy valakit, akit nagyon szerettek, lehet: egy pillangót, lehet: egy embert, aki nagyon szerette életében a virágokat. És amíg a csokor többi rózsája frissen, érintetlenül, szinte kíváncsi örömmel egyenesedik fel a vázában, gondtalanul és könnyedén adva át magát az új környezetnek, hízog és megvesztetten ontva édes, friss lelkét, addig ezek a szenvedő rózsák, ezek a honvágytól beteg rózsák, már a hervadás bánatos útját járják.

Hát ti is olyanok vagytok, rózsák — gondolom csöndesen —, ti is olyanok vagytok, mint az emberek? Eddig azt hittem, csak köztünk vannak olyan kivételes lelkek, akik felsikoltanak egy szótól, sebet kapnak egy mozdulattól, haldokolnak egy búcsuzástól és elhervadnak a vágytól valaki után, akinek a szívüket odaadták, amíg a többség mindent elvisel, mindent túlél, mindent felejtetni tud és minden változásba könnyedén beletörődik. Azt hittem, csak az emberek között vannak súlyosak és könnyűek, érzékenyek és érzéketlenek, boldogtalanok és boldogok... hát köztetek is megvan ez a különbség, rózsák?

Most már megtanultam tőletek is megérteni, miért virul az egyik, amikor a másik hervadón ejti piros szirmait az asztalra, mint szívének hulló vércseppjeit...

—y—n.

Halálhír. Özv. Kirner Jánosné acélgyári lakos július 28-án 79 éves korában meghalt. Temetése, melyet Horváth László karancseszti plébános, a losonci kerület esperese végzett, 30-án volt a városi ravatalozóból nagy részvét mellett.

Özv. Szabados Dánielné 73 éves korában meghalt. Temetése július hó 29-én volt nagy részvét mellett a köztemető ravatalozójából.

Köszönetnyilvánítás. Az édesanyám, jó nagyanyám elhalálása alkalmából a bármilyen módon megnyilvánult részvétért ezúton mondunk őszinte köszönetet. Özv. Sztanek Rezsőné és gyermekei.

Elvesztett egy fekete. Tarkasban, tarkapótlású, drótfüzlő, fokszírhoz hasonló törpe kiskutya. Sixi névre hallgat, nyakán csörgő és pesti kutyaszag. Becsületesen megtalálható, vagy nyomravezető 50 P jutalommal részesül. Jelentkezni lehet a Collini Társulatnál az Ipartestületben.

A harci gép és az ember.

A haditudósítások nap-nap után hírt adnak az óriási páncélos kötelékek példátlan arányú harcáról. Mozgó acélvárak százai és ezrei néznek egymással farkasszemet és indulnak egymás ellen halálos párbajra.

Azt tartják, hogy a ma háborúja: a gépek háborúja. De akik ezt szó szerint, tehát tévesen értelmezik, azok a gépek alkalmazásától olyan eredményeket várnak, mint azok az orosz hadvezérek, akik úgy vélekedtek, hogy ha a harcok pokoli zűrzavarában mindent a leggyőzhetőbbnek vélt harci gépekre bízunk, akkor nemcsak megtakaríthatjuk a legdrágább anyagot: az embert, de az acél és a gép tömege minden bizonnyal le is fogja győzni az ellenséget.

Mikor azután a pusztító csaták nyomán az orosz harci gépek százainak és ezreinek roncsai tehetetlenül füstölögtek az országutak árkaiban, akkor — de már későn — rájöttek, hogy a harci gépek — bármily félelmetesek — csak kiegészítői lehetnek az erősebb, bátor katona egyéni harcának.

A most szemünk láttára lefolyó háború nap-nap után bebizonyítja, hogy elég néhány kemény kezű harcos ahhoz, hogy örökre elnémítsák a legújabb háború e nagy acélszörnyeit, — csak helyén legyen a szívük. Ez tehát méltán gondolkodóba ejthet mindenkit, hogy vajon mit is ér a technikai irigylésre méltó felszerelt hadsereg, ha katonáinak fegyvert fogó keze a döntő pillanatban megremeg és teljesen a lélek nélküli gépre bízva a saját, s ezzel együtt a csata sorsát is.

A gép és a haditechnika szükséges, de még nem minden. Jelenthet megnyugást, jelentheti az erő iránti bizalmat, reményt, sőt kezdeti sikert is, de egymagában nem jelenti feltétlenül a sikert és a győzelmet. Egyes háborús felek annyira belelítették a közudatba a gép és acél legyőzhetetlen erejének hírét, hogy lassan

hátterbe szorulnak a lelki tényezők és alig maradt meg más, mint a nyers erő. — Az a nép, melyet történelme nem kényszerített folytonos szabadságharcra s így nem edződött meg az állandó harcok közepette, — az szívesen bizza csatája sorsát a nyers erőre. Ő csak ennek árnyékában szeretne biztonságban haladni az áhitott győzelem felé. Ez esetben az eredmény hogyan is lehetne más, mint amit látunk: a nehéz harci gépek örökre elnémított tetemei, amelyek történelmi értékmerő lesznek katonái hiányos éréneiknek.

Mi magyarok tudjuk, hogy — dacára a gépek korszakának — vétkes könnyelműség volna kizárólag a mindenható gépek háborújáról beszélni, mert ebbe minden időben döntően fog beleszólni a gépeket vezető katonák vezérléti harci készsége és vállalkozókedve is. Ezt már 1939 januárjában tudtuk, amikor a Munkácsnál felvonult ellenséges páncélcsoportok váratlan támadásával csak néhány fiatal magyar honvéd állott szembe az országút közepén és lám, nem hátráltak meg az egyenlőtlen küzdelemben, hanem hősi, elszánt lélekkel fogadták a halálos párbajt. Az eredményt mindnyájan tudjuk: a néhány bátorlelkű magyar honvéd legyőzte az elbizakodott, lélek nélküli gépeket. Azzal a magyar virtussal, amely már a limanovai huszár kezében félelmetes fegyverre emelte az eltörött puskatust, a fokost, a tábori ást, — a somogyi baka kezében pedig az egyszerű zsebkést is. A gépek ott félelmetesek valóban, ahol csak kiegészítő részei a harcok küzdelmeinek, de nem ott, ahol tőlük és csak tőlük várják a döntő sikereket. A harci gépek csak akkor lehetnek igazán félelmetes fegyverek, ha a vele küzdő katona a harcok nehéz óráiban megosztja velük harcos és bátor lelkét. De amíg egy háborút viselő fél hősiessége csak az iskolakönyvekben, a falra-

gaszokon, az újságok irányított cikkeiben és a propagandában található fel, de hiányzik az a harcoló katona lelkéből és így nem jut el a harcok zárt belsejébe, addig az úgynevezett „félelmetes” gépek nem okoznak különösebb gondot a bátor ellenfélnek.

Tudjuk, hogy már az ókorban is alkalmaztak harci gépeket, pl. a faltörőket. Ezek az egyszerű gépek a mai napig a nehéz harci gépek, a mai mozgó acélvárak és a halálos biztonsággal romboló Stukákig fejlődtek. Egy tényező azonban a hosszú évezredek alatt is változatlanul megmaradt, az, hogy a csaták sorsát végeredményben mindig a harci gépekkel együttműködő katonaszívek döntik el.

Az orosz rónák végtelen országutain heverő orosz tankok ezrei ismét és talán örökre beigazolják, hogy a harcok bátor emberi lélek nélkül semmivel sem többek, mint: — félelmetes játékszerek.

A harcban tehát a gép és az ember kiegészítik egymást. De amíg a bolsevista katonát géppuskája mellé a földbe kell ásnia, hogy így kényszerítsék kitarásra, addig a magyar pilóta az orosz vonalak mögött száll le az ellenséges földre, hogy az ejtőernyővel megmenekült bajtársat megmentse a fogságba jutástól. Így viszonylik egymáshoz a gép és az ember szerepe odaát és itthon, a mi honvédeink között.

Nem lesz zsákhány. Gazdasági körökben olyan hírek kerültek forgalomba, hogy zsákhány fenyeget. Illetékes helyen azt a felvilágosítást kaptuk, hogy ilyesmiről szó sincsen. Miután nyersjuta nem jöhet az országba, speciális erős papír- és rostfonalakból előállított (34% kender és 66% papírfonal) zsákok kerülnek forgalomba, melyeknek tartóssága és használhatósága csaknem teljesen olyan, mint a korábbi jutazsákoké. A zsákok ára úgy állapították meg, hogy arányban van a mezőgazdasági termények áremelkedésével.

Az ócskavasból újra vas, a vasból eke és fegyver lesz.
Az eke megélhetésünket, a fegyver biztonságunkat szolgálja!

Mi az Abavit?

A modern gazdálkodás elengedhetetlen követelménye, hogy terményeit csak úgy vesse el, ha a vetőmag csávázva lett. Számítások alapján súlyos milliókra rug annak a veszteségnek az összege, amit a gazdák elszívhatnak azért, hogy gabona és egyéb vetőmagot tele vassal és más anyagokkal. Pedig ennek megelőzése ma már biztos sikerrel végezhető anélkül, hogy nagyobb, mondhatnánk egyáltalán számbavehető költség terhelje a gazda számláját.

Tudomásunk szerint a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Növényvédelmi osztálya hoz forgalomba egy, a szakemberek által is ajánlott, 40 országban elterjedt univerzális higanytartalmú csávázószert ABAVIT néven.

Minden nemzelgazdasági szempontokra is figyelő gazda kötelessége az, hogy biztos hatáson, kipróbált és amellett olcsó csávázószert vegye fel.

Talált tárgy. Salgótarján megyei város területén gyűrt találtatott. Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságnál a hivatalos órák alatt átvetheti.

Gyümölcsbelföldi cukrot kapnak a termelők. A közlelmezési hivatal a Gyümölcstermelők országos egyesülete részére beföldi cukrot juttat. Tekintet nélkül a gyümölcsterület nagyságára, cukrot igényelhetnek mindazok az egyesületi tagok, akik gyümölcsük után beföldi cukrot ebben az évben nem kaptak. A közlelmezési hivatal célja az, hogy ilyen módon a kisgyümölcsös tulajdonosoknak is alkalmat adjon arra, hogy a kertjükben termő gyümölcsöt felre dolgozhassák. A beföldi cukor iránti igényt, amely legfeljebb 15 kg. lehet, szeptember 1-éig kell bejelenteni a vármegyei gyümölcstermelési egyesületeknél vagy a GYOE központjában (Budapest VI. Vilmos cs. út 76.).

Korcsma a puskaporos hordón. Egy kis barcelónai korcsma törzsvendégei megrökönyödéssel voltak kénytelenek tudomásul venni, hogy éveken keresztül bizonyos fokig puskaporos hordón mulattak. Amint ugyanis nemrégiben javítás céljából néhány padlódeszkát felszedtek, hatalmas fegyverraktár került a felszínre. A padló alatti üregben nagy mennyiségű puskán, pisztolyon és töltényen kívül három ládában 150 gránátot találtak. A korcsmáros a nem várt lelet láttára halálosan elszápadt, azonban hamarosan sikerült tisztáznia magát. A korcsmát két évvel ezelőtt vásárolta. Elődje hírhedt kommunista funkcionárius volt, aki a nemzetiek bevonulásakor itt rejtette el cinkosai fegyvereit, míg maga jobbnak látta kerekét oldani. M. N.

Ne feleltse el, hogy 6-án, szerdán lesz városukban a vasnap!

Közfélzeti szövetkezetek nagy szociális jelentősége. A közfélzeti szövetkezetek alapszabályainak mintáját most adta ki a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben a belügyminiszter. Az ezt közlése rendelt fordulópontra jelent a magyar szociálpolitikában, mert lehetőség nyílik mindazoknak a gazdasági jellegű feladatoknak a megvalósítására is, amelyek az eddigi kormányzati intézkedések szociális vonalon már intézményesen biztosítottak. Ujítás az alapszabálymintában, hogy a szövetkezet működését olyan személyekre is kiterjesztheti, akik megélhetésük veszélyeztetése nélkül még üzletre is tudnak jegyezni és így a szövetkezetnek sem tudnak tagjai lenni. Igen figyelemreméltó az alapszabálymintában lerögzített az a rendelkezés, amely szerint a házépítésre adott kölcsönből, illetve a juttatott ingatlan vételárából az egy éven felüli, de a tizennyolcadik évét be nem töltött negyedik és minden további gyermek után tíz-tíz százalékot el kell engedni. Már eddig is szép számmal működtek az országban közfélzeti szövetkezetek, a most megjelent alapszabályminta után körülbelül 80-90 új közfélzeti szövetkezet megalakulása várható, ami azért is különös jelentőségű, mert a nemzeti társadalom olyan rétegeit kapcsolja be a gazdasági élet vérkeringésébe, amely rétegek eddig abban egyáltalán részt nem vehettek.

KIADÓ úri helyen egy bútorozott szoba. Fintal házaspárnak is alkalmas. — Cím a kiadóhivatalban.

Hadibiztosok a szovjet csapattestek élén.

A szovjetkormány az azt az elhatározását, hogy rendkívüli hadibiztosokat helyez a vörshadsereg csapattestjeinek élére, nyugodtan lehet a fegyelem teljes megalazulásának és a front bekövetkezéséig végleges felbomlásának biztos jeleként tekinteni. A hadibiztosokat olyan teendőkkel bízták meg, amelyeket más hadseregekben kizárólag a tisztiek végeznek. A háború előtt a szovjethadseregben is vezettek be olyan rendszabályokat, amelyek a tisztikar tekintélyének visszaállítására törekedtek. Ezek a reformok, amelyek a bolsevista tisztikarnak a politikai biztosok gyámsága alól való felszabadítását célozták, kétségtelenül nem állottak ki a jelenlegi tűzpróbát. De úgy látszik, hogy a politikai biztosok sem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket. A hadibiztosokat most fölébe helyezték mindkettőnek, a politikai és katonai parancsnoknak egyaránt.

Hirdetmény

a vas- és fémhulladékok beszolgáltatásáról.

A Vas- és Fémgyűjtő Központi Iroda felhívja a hazafiasan érző magyar társadalom minden tagját, hogy a tulajdonát képező **vas- és fémhulladékok**

A VASNAPON

szolgáltatassa be. A ház táján: lakásokban, pincében, padlásán, gazdaságokban és üzemekben tartandó nagytakarítás keretében előkerülő és összegyűjtött mindennemű zománcmentes, kiselejtezt, használhatatlan, vagy törött vasdarabot, gépet, fémet, vagy háztartási edényt a hatóság által kijelölt helyen, az igazolványos megbízottak a kifüggesztett ártáblázatban erre az alkalomra megszabott beváltási áron veszik át.

Magyar Testvérek! Teljesítse tehát mindenki a gyűjtéssel és a beszolgáltatással hazafias kötelességét, mert elsőrendű honvédelmi érdek az ország nyersanyag-ellátásának biztosítása.

Vas- és Fémgyűjtő Központi Iroda
Budapest, V., Alkotmány-u. 10.

A vasnapot Salgótarjánban augusztus 6-án tartjuk meg. Átvételi hely az Ovoda-téren.

Rendelet a tejpar gyakorlásának szabályozásáról. A földművelésügyi miniszter a tejpar gyakorlásának szabályozásáról rendeletet adott ki, amely

kimondja, hogy tej gyűjtésével, kezelésével feldolgozásával, tejtermék előállításával, tej vagy tejtermék kereskedéssel iparszerűen csak az foglalkozhatik, akiknek erre iparendelvénye van. Nem kell iparendelvény az egyszerű tejkíméréshez és a tejtermékek egyszerű árusításához.

(M. N.) **Zágráb.** A horvát belügyminiszter rendeletet bocsátott ki, melynek célja a káromkodás végleges leküzdése. A miniszter kijelentette, hogy a káromkodás csunya balkáni szokás, éppen ezért elrendelte, hogy a rendelet ellen vétőket harminc napi, a visszaeső „bűnösöket” pedig két hónapi elzárásra kell ítélni. A miniszter a nyilvánossághoz fordul káromkodás elleni hadjáratában és mindenkit felkér arra, hogy a káromkodókat nyomában jelentse fel, közalkalmazottaknak pedig kötelességévé teszi ezt. (Salgótarjánban — sajnos — különösen sok a mosatlan száju ember. Még a nők között is sokan vannak, akik ocsmány szavakkal botránkoztatják meg a jóérzésű embereket. Nálunk is van rá szigorú belügyminiszteri rendelet, amelynek alapján lezárhatják a káromkodókat. A legnagyobb baj az, hogy a jóérzésű közönség sem inti rendre a nyiltan is káromkodókat és durváskodókat. Különösen az iszákos emberek gyakori káromkodása tűrhetetlen már. Segítsen mindenki a rendőrszemnek abban az üdvös munkában, hogy a káromkodót feljelenti.)

(Szólv)

"A MUNKÁ" TÁRCÁJA

Idegenben.

Írta: Kisigmándi Géza.

— Megszoktad-e már a várost Andria? — kérdezte a fiatal gróf a legényétől, aki jobb ügyhöz illő buzgalommal törlögette az ablak párkányát.

— Nem lehet ezt megszokni, megkövetem alázatosan — lehelte bele a csendbe. Ebben a városban akkora a füst, hogy reggelente itt az ablak külső párkányán mindig feketedik a korom. Egy nap alatt piszkolódik be...

A gróf nem zavarja. Hagyta, hogy felelevenedjenek lelkében a hazai képek. A kéttornyú templom a petőházi ut kanyarulatában, odább a temető, merevkaru fejtái, a másik oldalon pedig a major apró háza. Ott visszhangosabb a szó és a marha bőgése, a csikó nyertése betölt minden zugot. Ott nem kell attól rettegni, hogy kinek köszönjön és kinek ne, mert idegen nem téved arra felé, aki pedig mégis odavetődött, az vagy ur, vagy katoná, vagyis mindenképpen megérdemli az üdvözlést.

— Ha száz évig itt kellene élnem, akkor sem szoknám meg ezt a nagy idegen várost. Itt az utcán mindig annyi az ember, mintha országos sokadalom lenne.

Erélyes kopogás vágta ketté Gombar Andria elméjét. Zsebébe dugta a paróló fegyvert és kifelé ment az előszobába. Sarkantyúja finom pengéje átcsúszott a kárpátok alatt.

Néhány pillanat múlva kattant a zár és belépett az idegen. Leverte válláról a lehellekényeságu havat és megszólalt németül.

Az udvarból jövők. Itthon van-e a gróf ur?

— Nix dajcs — ropogtatta a huszár, de kifogástalan udvariassággal mutatta az ajtót. A jövevény letette a cilinderét, leveletette lebernyeges köpönyegét, amely alatt akár négyhónapos malacot is elvihetett volna a kellő kopogtatás után belépett a szobába.

— A kancellár ur ökegyelmessége kéri a gróf urat, hogy keresse fel minél sürgősebben — mondta a bemutatkozás után, de mély megbájlással hártotta el azt a megfeszítettet, hogy üljön le.

— Sok megbízatásom van még mára. Mentségemül szolgáljon, hogy a sikos havon igen nehéz a járás. A szán kifogástalanul csuszik ugyan, de a ló annál lassabban lépeget.

A fiatal gróf szemrebbenés nélkül vette tudomásul a meghívást, bár kellemtelenül érintette hogy megérkezése után harmadnap már hivatja a császári kancellár.

— Ebben a nagy birodalomban hány kopójának kell lennie, ha már azt is tudja, hogy visszajöttem Trencsénből — rágódott benne a nyugtalanság. Alig veszett bele a császári hivatalnok lépteinek kopogása a nagy bécsi palota csendjébe, máris öltözközködni kezdett. Huszárkapitányi egyenruháját vette fel. — Te csak maradj itthon Andria. Ha valaki keresne,

vagy esetleg levelet hoznának, marasztald addig, amíg meg nem érkezem.

A császári palota szőnyegein elveszett a csizma kopogása. A sarkantyú pengése is megjuhászodott a cifra falak között, hát még a szó, hogyan bujkált? A nagy fogadó teremben egy félkaru vén generális harakolt türelmetlenül, de alig csukódott be mögötte a két öl magas szárnyas ajtó, máris megint megjelent és meglepődéssel csörtetett ki a lépcsőházba. Morgott ugyan valamit az ajtónálálónak, de a gróf nem figyelhetett oda, mert maga a nagyhatalmu kancellár sietett eléje mosolyogva. Aranyos himzésű frakkjának szárnyai úgy libegtek, mintha szél kerekedett volna, sőt még a fehér parókája copiba kunkorított három ága is barátságosan himbálódzott.

— Isten hozta grófom — nyújtotta feléje nőtis vékonyágú fehér kezét. Örülök, hogy azonnal eljött. Fáradjon be a szobámba...

Akkora terembe léptek, hogy Andria szerint bizonyára kétszer is elfért volna benne a süttőri templom belseje. Csupa finom dísz, faragvány és ciráda, ahol a szem pihenést keresne.

A simaszavu kancelláról mézede- sen folyt a szó. Mire a fiatal gróf észbe- kapott, már arra kellett felelnie, hogy mit tárgyalt az esztorgomi érsek, Wesselenyi nádorispán, Frangepán Ferec főkapitány, Nádasdy Ferenc országbíró, Zrinyi Péter horvát bán, Tököly István és a többiek?

— Báthory Zsófia özvegy fejedelem- asszony és Rákóczi Ferenc ifjú fejedelem- vájjon a szerelmi szálak szövetségén ki-

vül milyen ujjabb hálón mesterkedik?

— Nem tudom. Engem ezek a tanácskozások nem érdekeltek — izgatt- mozgott a fiatal gróf, aki azonnal észre- vette, hogy mit akar a ravasz diplomata.

— Pedig ő császári szent felsége bi- zony joggal elvárja, hogy legifjabb kap- itánya ott is kinyissa szemét, ahol a szent birodalomról és nemcsak a szép hölgyek állítólagos köszvényéről van szó. Mert ki hiszi el, hogy Zrinyi Ilona és Rákóczi Ferenc eljegyzésére gyűlt össze az ország legfőbb vezetősége azon a rosszillatú für- dőn. De nem csodálkozom, ha alaposab- ban meggondolom a helyzetet, mert ott volt Tököly Éva, az örök lázongó István gróf eladó lánya is, aki igencsak kedveli az ifjú huszárkapitányokat...

Szegény Esterházy Pál maga sem tudta, hogyan jutott vissza szállására, csak akkor kapta fel fejét, amikor a körülötte motoszkáló Andria néhány előkészítő kö- hécselés után azt kérdezte tőle, hogy mit jelent az „ungárhund”? Mert hát több- ször hallotta, amióta ide megérkeztek.

— Kutya lett a magyar — autogta alig hallhatóan, de a legény megértette így is. Kinézett az ablakon, de eltévedt a tekintete a sokszögű bécsi háztetőkre, amelyek még külsőjükben is annyira ide- genek voltak.

A szerelmes gróf sem tudta még akkor, hogy a bécsi császár kancellárja már szímatot kapott a Wesselenyi-féle összeesküvésről, amelynek az volt a célja, hogy megszabadítsa a német és török megszállás alatt sínylődő országot le- gább a bécsi császárövektől...

Tavaszi napfény

AZ ARCBŐRT

szeplőssé teszi.

Szeplőjét,
májfoltját
eltünteti a

SZÜCS-FÉLE

SZEPLŐKRÉM

KAPHATÓ:

SZÜCS RÓBERT

"Magyar Korona" gyógyszerárán, Salgótarján.

Néhány évi gyakorlattal bíró ökorosztály származású, érleltésgizett fiatal tisztviselőt és egy gép és gyorsírónt keres azonnali belépésre fizetési igény és kor megjelölésével iparvállalat. Az állás nyugdíjas. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérjük.

A HID legutóbbi számának vezető cikkét Zilahy Lajos írta. Németh László krónikája, Móricz Zsigmond elbeszélése, Veres Péter cikke, Kassák Lajos versei, A Koppantó, Nagy Lajos érdekes tárgy elbeszélése, Féja Géza kritikai válasza, Marius Blanchard írása és a HID állandóan érdekes rovatain felül ebben a számban kezdte meg Jékely Zoltán az „Efrusén a százéves asszony” c. rendkívül érdekes, folytatolagos regényét. A HID az aktuális képek tömegével e számban is kiváló nyújt olvasóinak. Előfizetési ár egész évre 24—pengő, fél-évre 12—pengő, negyedévre 6—pengő. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal: Budapest, VII. Erzsébet-krt. 7. Főszerkesztő: Zilahy Lajos.

Árverési hirdetmény.

Pk. 2565/1941.

Révai Testvérek Irodalmi Intézet Rt. végrehajtató javára (képv.: dr. Vértési Ferenc ügyvéd) 56 P követelése és jár. erejéig a salgótarjáni kir. járásbíróság 1351/1941. sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 2000 pengő becsértékű alábbi ingóságok: ebédelőberendezés Salgótarjánban Kassai-sor 55 sz. alatt 1941. évi augusztus hó 5-én d. o. 12 órakor bírósággal elárvereztetnek.

Salgótarján, 1941. július 7-én.

Török Gyula
kir. bírósági végrehajtó.

Szabadkán lesz a hétezerötszázadik vasnap.

Betakarítás idején a fémgyűjtő elsősorban az ipartelepek felgyűlt készleteit veszi át.

Érdekes jubileumhoz érkezett el a Fémgyűjtő. A vas- és fémhulladék gyűjtési mozgalmának megindítása óta hétezerötszáznyolcvanöt vasnapot tartottak az anyaországban és a mozgalom megindítása óta visszacsatolt területeken. A hétezerötszázadik vasnapot Szabadkán tartják meg augusztus 3-án. A tervek szerint azonban 4-én és 5-én is tartanak vasnapot a Bácska e központjában. A közel-múltban megtartott nagyváradi vasnapokon egyébként ezer mázsa ócskavasat

gyűjtöttek össze a Fémgyűjtő megbízottai. Vasnapok lesznek még a legközelebbi napokban Vácott július 28-tól augusztus 2-ig, Esztergomban augusztus 5, 6 és 7-én, Salgótarjánban augusztus 6-án, Párkányban pedig aug. 8—11-én. A mezőgazdasági munkálatok tartama alatt egyébként a Fémgyűjtő az ipartelepek ócskavaskészleteit gyűjti össze elsősorban. Ezért a Fémgyűjtő megbízottai sorra felkeresik az iparvállalatokat, hogy átvegyék a felgyűlt anyagot.

Katonai szolgálatot teljesítő gazdasági cselédek munkaadóinak kártalanítása.

A miskolci Gazdakamara a földművelésügyi miniszter közbenjárását kérte a pénzügyminiszternél annak érdekében, hogy a bevonult gazdasági cselédek részére előre kimért, de még le nem szolgáltatott időre szőlő termény ellenértéke a községi előjáróságok utján térítessék meg, nemcsak az igazságosabb teherviselés céljából, de annál fogva is, mivel nem kívánatos, sem a gazdák, sem a mezőgazdasági cselédek szempontjából, hogy az aratástól gazdák kénytelenek legyenek szőlő a táborral szemben akként véde-

kezni, hogy nem évnegyedenként, hanem csak havonként mérjék ki előre a terményjárandóságot. Rámutatott ezenkívül előterjesztésében arra, hogy a gazda részére amúgy is rendkívüli terhet jelent, hogy a terményjárandóság szerint fizetett cselédjét a bevonulás időtartama alatt hónapokkal, vagy napszámokkal tudja csak helyettesíteni, akiknek a járadalmazása a gazdasági cselédjénél magasabb, eltekintve attól, hogy a jószág megfelelő kezelésére, ellátására és feladatuk teljesítésére kevésbé alkalmasak.

Nyomatott „A MUNKA” nyomdában Salgótarján.

A moszkvai zugpiac.

Alig lehet élvezetesebb olvasmányt találni, mint a szovjet hivatalos lapjainak egy-egy nemrégiben megjelent számát. A szovjetpropaganda kifelé a teljes jólétet hirdeti és büszkélkedik azokkal a hatalmas eredményekkel, amelyeket a szovjet kis- és nagyipar az utóbbi évtizedekben a különböző munkatervük során elért. Hirdeti ez a propaganda azt is, hogy teljesen új erkölcsöket adott a termelésnek, szakított a kapitalista rendszerekkel s a szovjet termelés az egyéni becsületen, tisztességen alapszik. Hogy mindez csak blöff és propaganda, arra nap-nap mellett adnak bizonyítékot a szovjetlapok, mint például az Izvjesztija, amely június 10-i számában egy nagyarányú ipari szélhámosságot leplez le.

A cikk bevezetése rámutat arra, hogy míg az állami üzletekben festéket alig-alig lehet kapni, zugban, az ugynevezett „fekete piacon” mindig kapható, természetesen megfelelően magas áron. Hogy miért van ez, arra vonatkozólag elmondja, hogy még 1937-ben a moszkvai közellátási népbiztosság a város Leninről elnevezett körzetében egy festék előállító és szétosztó szövetet létesített. A vezető Kolovitz elvtárs volt, helyettese és műszaki szakértője Zeltzer elvtárs, az anyagbeszerző pedig Gorszkij elvtárs. Az üzem megindult, tele volt azonban a vásárlóközönség panasszal, hogy használhatatlan festékanyagokat osztanak, ugyanekkor pedig a fekete piacon a legjobb minőségű

festékanyagot vásárolhatta bárki, horribilis áron. A három elvtárs látta el a zugpiacot az elszikkasztott és külön gyártott anyaggal, sőt az igényelt nyersanyagok egy részét is illegális úton értékesítették. Ahhoz, hogy e manipulációkat éveken át folytathassák, természetesen szükség volt, hogy a népbiztosságon is legyen cinkosuk, sőt üzemük munkásait is meg kellett vesztegetniük, mert hiszen azok látták, hogy milyen gyenge minőségű festékeket gyártanak s tudták, hogy emellett titokban kiváló minőségű gyártmányokat is készítettek. A munkások külön jutalmakat kaptak a halgatásért s így eshetett, hogy évek óta folytatott visszaéléseket csak az idén tavasszal fedezték fel.

Vizsgálatot indítottak s megállapították, hogy a festéküzem három vezetőjének fejenként másfélmillió rubele van gyónva van s Kolovitz elvtárs éppen megkezdte luxuskivitelű villája építtetését. Kezdvé a népbiztosságtól, a könyvelés, raktárelszámoláson, gyártáson keresztül mindenki csalt, lopott, s mindenki fedezte a három vezető visszaéléseit.

Az Izvjesztija, amikor megállapítja, hogy itt sok millió rubel elszikkasztásról van szó, csak annyit közöl, hogy a nyomozás befejeződött és az egész ügy rövidesen bíróság elé kerül. Arra a kérdésre azonban nem ad választ a félhivatalos lap, miként történhetett a szovjetunió fővárosában ez a négyévig tartó, felháborító visszaélés?

Másolat:

M. kir. honvédelmi miniszter.

477.100 szám.
14—1941.

A József fiúárvaházban és az Erzsébet leányárvaházban megüresedett alapítványi helyek betöltése tárgyában pályázat hirdetése.

Pályázati hirdetmény.

Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztető József főherceg úr cs. és kir. Fensége honvédfőparancsnokságának 25. évfordulója emlékére a m. kir. honvédség kötelekbe tartozó, vagy tartozott egyének árvái, vagy félárvái neveltetésére, az illetőségre való tekintet nélkül létesített alapítványi helyek közül a József fiúárvaházban egy alapítványi hely és az Erzsébet leányárvaházban egy alapítványi hely kerül betöltésre, amely helyekre ezennel pályázat hirdettetik.

Az árvaházban való felvételre pályázó igazolni tartozik, hogy:

- a) a felvételt kért gyermek valóban a m. kir. honvédség kötelekbe tartozó vagy tartozott apának törvényes leszármazottja;
- b) vagyona nincs;
- c) félárvánál, — aki apátlan vagy anyátlan, — az is igazolandó, hogy az életben lévő szülő vagyontalan;
- d) az árva 6. életévét már betöltötte és a 10. életévét még nem haladta;
- e) ép testű és elméjű, himlőn átéselt, vagy ellene sikerrel beoltott.

Az árva kora és a szülők elhalálása, születési, illetve halotti anyakönyvi kivonattal, a testi és elmebeli állapot, a himlőoltás és vagyontalanság közhatóságilag hitelesített orvosi illetve helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

A kellően felszerelt és bélyegtelen kérvények, amelyekben a szülő, vagy a gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is feltüntetendő, folyó évi auguszt. hó 5-ig a m. kir. Honvédelmi Miniszterhez nyújtandók be, — ahonnan Budapest székesfőváros törvényhatóságához fognak küldetni és a kijelölt jog gyakorlására vágott József kir. herceg tábornagy ur. Ó királyi Fenségséghez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi helyek az 1941/42 tanév kezdetén lesznek betöltendők. A pályázat eredményéről az árvák hozzátartozóit Budapest székesfőváros közönsége hatóságai uton fogja értesíteni.

A miniszter rendeletéből:
Olvashatóan aláírás s. h.
miniszteri tanácsos.

SALGÓTARJÁNI
APOLLO MOZGÓ

2-án, szombaton 5, 7 és 9 órákor,
3-án, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor,
4-én, hétfőn d. u. 5, 7 és 9 órákor

Sárga Rózsa

A nagy magyar mesemondó, Jókai Mór legmagyarabb művének filmváltozata Móricz Zs. feldolgozásában.
Kiegészítésül: Híradó.

6-án, szerdán este 7 és 9 órákor,
7-én, csütörtökön este 7 és 9 órákor

S. O. S. Szahara

Főszereplők: Chanel Vanel, Jean-Pierre Aumont és Marta Labarr.
Kieg.: Ufa és Luce híradó.

JÖN!
Augusztus hó 9-én, 10-én és 11-én

KORA TERRY

Főszerepben: RÖKK MARIKA.

A földművelésügyi miniszterium felhívása a kettőstermesztésre. A jelenlegi háborús gazdálkodás a mezőgazdasági termelés fokozását kívánja és így indokolt, hogy az arra alkalmas területeken a gazdák foglalkozzanak kettőstermesztéssel. Kettőstermesztést akkor folytatunk, amikor a korán lekerülő többnyire takarmánynövények után még valamely rövid tenyeszidejű növényt termesztünk. A kettőstermesztésben másodnövényként a rövid tenyeszidejű köles, pohánza, kerekrepa, mubar, fehérmustár jöhet számításba hazai viszonyok között. A földművelésügyi miniszter által a kettőstermesztésre vonatkozóan kiadott utmutatókat az érdeklődő gazdák ingyen megismerhetik a mezőgazdasági kamaráknál és az országos növénytermelési kísérleti állomásnál, Magyaróvár.

Starján m. város polgármesteri hivatalától
12294/1941. szám.

Felhívás.

Mindazon családokat, akik az állami gyermekmenhelyből 7—15 éves korig terjedő élekor gyermekek tartását és nevelését elvállalnák s azokat vallásnevelésben részesíteni óhajtják, — felhívom, hogy szándékaikat az árvaházaknál (városi, földszint 1. sz.) 15 napon belül jelezzék be.

A gyermekek után a menhely gondozási díjat térít és pedig havonta 9—15 pengőt a gyermekek életkorához viszonyítva, valamint 2 rend ruhát és orvosi ellátást is ad.

Salgótarján, 1941. július 27.

A polgármester helyett:

Horodh
v. tanácsnok.

Árverési hirdetmény.

Pk. 1653/1938.

Lukács Károlyné örököse Lukács Aliz végrehajtató javára (képv.: dr. Nagy Géza ügyvéd) 248 P követelése és jár. erejéig a putnoki kir. járásbíróság 995/1937. sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 1090 pengő becsértékű alábbi ingóságok: lovak, szekér, juhok, bárányok. Cered községben 1941. évi augusztus hó 5-én d. u. 3 órákor bírósággal elárvereztetnek.

Salgótarján, 1941. július 7-én.

Török Gyula
kir. bírósági végrehajtó.

Hirdessen

„A MUNKA”
Politikai hetilapban!

Nyomdatulajdonos: Végő Kálmán.